

שאפשר היה למצוא על התקופה, קנה זכויות למחקרים שלא התפרסמו עדיין (זוג ישיש' שאיפשר לו לעיין, תמורת סכום סמלי, במחקר שלא פורסם עד היום, תבע אותו לאחרונה לדין, כאשר ראה את ממדי התוצאה הסופית). אולם מאז התחיל לעבוד, ועד תחילת הצילומים, שנמשכו כשנה, השתנה הלך הרוחות באמריקה לחלוטין. "דטאנט" היא היום מילה מכרי ערה, ויחסים בין המזרח והמערב שוב מצטננים. היום קשה יותר למכור גיבורים אדומים.

להבין את המהפכה. איש אינו יודע באיזו מידה השתנתה צורתו הסופית של הסרט בעיקבות הלך הרוחות החדש, אולם גריפיתס — שאיים בשלב מסויים שיסיר את שמו מכל העניין, כי נדמה היה לו כי הטייטה הראשונה שלו התגלגלה לידי זרים — הופתע בעצמו ממידת הנאמנות שיש בסרט, הן לגישה המקורית שלו, והן לניסיון הכן להבין את המשמעות של המהפכה הקומוניסטית ואת האכזבה של אלה אשר האמינו באידיאלים אבל התקשו לעכל את הדרך שבה הם יושמו ברוסיה.

שחקן בימאי בייטי בנאום של ריד
העיתונות המעורבת

במשך שלוש שעות ועשרים דקות עוקב הסרט אחרי חמש השנים האחרונות בחייו של ג'ון ריד, עיתונאי שסיפרו עשרה ימים שדיעזבו את העולם מהוה עד היום את אחת העדויות המרתקות ביותר, של אדם שנכה במקום, למהפכה ברוסיה. בחמש שנים אלה הכיר ריד את לאוין בראיינט, עיתונאית צעירה בעלת נטיות אנארכיסטיות, שעזבה את בעלה, רופא השיניים, כדי להצטרף אל ריד בגריניץ' וילג', בתקופה שהמקום המה ברעיונות חדשים, בתהפוכות אידיאולוגיות ובשאיפת פות לשינויים סוציאליים מרחיקי-לכת.

משם עברו השניים לעיירה פרובינסטאון, כאשר הם מנסים להתרחק במידה מסויימת מן הפעילות הפוליטית ולהתרכז ביצירה אמנותית. אולם האירועים הפוליטיים — פרוץ מלחמת העולם הראשונה באירופה — הבחירות לנשיאות ארצות-הברית, התאריך נגיזות ראשונות של פועלים — כל אלה התפרצו לתוך החיים המסודרים שלהם. לואין בראיינט נשלחת לאירופה ככתבת, ריד נותר בארצות-הברית. מאוחר יותר הוא יוצא לכסות את המהפכה הפורצת ברוסיה, בראיינט מצטרפת אליו, הם מדווחים משם ביחד ושבים לאמריקה אחרי נצחון המהפכה. הם מוצאים בכל רחבי ארצות-הברית על הדברים שראו מעבר לים, וריד כותב את סיפורו המפורסם. הוא שותף פעיל בהקמת המפלגה הקומוניסטית האמריקאית, שקרע מתבקע בתוכה מן היום הראשון; הוא נוסע למוסקבה כדי לברר את עמדות המנהיגות האדומה בנושא זה, ושם הוא נפטר, בגיל 33, ממחלת כליות שהטרידה אותו מזה שנים.

האידיאלים הנכונים. תוך כדי כך חולפת על המסך שורה ארוכה של דמויות שהפכו במידה מסויימת לאגדות. ריד ובראיינט שייכים לאותה אסכולה של עיתונאים וסופרים, שאינם רואים את תפקידם

חוקים עם חורים

שתי פנים לצדק (פאה, תל-אביב, צרפת) — כמינהגו, ממשיך הפרקליט-לשעבר אנדרה קייאט לעסוק בתחום החביב עליו — חוק, מישפט ועיוות הצדק. ושוב, כמינהגו, מעסיקה אותו התעלומה המישפטית והמח"דלים במיבנה מערכת החוק, הרבה יותר מן האנשים החיים, או המתים, המסתבכים במבוכים.

הפעם מדובר ברעיונו של קבלן עשיר, החשודה שרצחה, ביחד עם מאהבה הבריטי, את בעלה. מאחר ששני הנאשמים הם בעלי לאומיות שונה, מתנהלים שני המישפטים משני צדי תעלת למאנש. מערכת המישפט הבריטית מגלה מידה רבה של זילזול כלפי המישפטה הצרפתית והעובדות שהיא ממציאה, ואילו מערכת המישפט הצרפתית כבולה בכל מיני מיגבלות, שהחשובה בהן היא העובדה שאחרי זכייה בבית, באנגליה, יכול המאהב הבריטי לבוא בלב שקט לפאריס ולומר שהוא ביצע את הרצח, ובכך לנקות את ידיהו מכל חשד.

אני ז'ירארדו מגלמת כאן שופטת-חוקרת צרפתית, שיודעת במעמקי ליבה (כפי שמקובל בסרטים כאלה) מה באמת קרה ולצד מי הצדק, אבל אינה מסוגלת להמציא את ההוכחות הדרושות לשם כך. היא גם נקרעת בין החובות הביורוקראטיות שלה ובין מצפונה. ביבי אנדרסון היא המארכת השוודית שנישאה לקבלן הצרפתי, והחשודה כי רצתה גם במאהב וגם בממונו של הבעל, ולכן תיכננה את חיסולו. שתייהן שחקניות מוכשרות, תיאורטיות, ושתייהן זוכות כאן לתפקידים עקרים, כאשר הקהל צריך להאמין להן משום שהוא מכיר אותן מסרטים קודמים ולא מתוך

אני ז'ירארדו: תפקידים עקרים

מה שנאמר עליהן כאן. עומק הדמויות המופקות בידיהן אינו עולה בהרבה על זה של גיבורות ברומן למשרות. מי שלא השתכנע עדיין כי החוקים, שנכתבו עלידי בני-אדם, אינם יכולים להיות מושלמים יותר מבני-האדם עצמם, יוכל לגלות זאת שוב בסרט זה. מי שראה כבר סרטים קודמים של קייאט, מכיר את הנושא על בוריו, ומה שיותר לעשות בסרט זה הוא לעמוד על הבדלי הגישה בין בתי-המשפט באנגליה לאלה שבצרפת, אלה כאלה, בלתי-מושלמים. ומה עוד חדש?

המקרים את הצופה אל הנעשה על המסך, בין אם זה כלבה חמודה שרוצה תמיד להיכנס לחדר המיטות כאשר יש שם פעילות מעניינת, או ניברשת נמוכה שהי גיבור תמיד נתקל בה כשהוא נכנס לחדר. בייטי משתמש בצלם, ויטוריו סטורארו (שהירבה לעבוד עם ברטולוצ'י), כדי לעי טוץ את כל המעמדים באותו ברק מסוגנן של אמנותיות. שהוא אולי חלקלק מדי לסצינות של מהומות וסערות, אבל בלי שום ספק עוזר לקהל לעכל אותן. בסופו של דבר, זוהי חווייה. זהו סרט שחובק עולם שלם, מדבר על תקופה שהקולנוע האמריקאי העדיף עד לזמן

מורין סטייפלטון בתפקיד אמה גולדמן (שחביא לה "אוסקר")
האנארכיסטית הפמיניסטית

כמצמצם במסירת דיווח של מה שראות עיניהם. מאחר שמקובל על הכל שהאובייקט טיביות היא תכונה שקיימת בתיאוריה בלבד, הם סברו שאת הדיווח יש להגיש מנקודת הראות הנכונה, ויש להשתמש בכל מילה כתובה ובכל הודמנות, כדי להילחם על האידיאלים הנכונים. האידיאלים הנכונים, כפי שריד, ברייאנט, והבריהם ראו אותם, הן שיויון סוציאלי, חיסול המילחמה, חופש ביטוי מוחלט, ועוד כיוצא באלה. הם היו במידה רבה חלוצים של הכתיבה המעורבת, שהיא היום מקובלת כל-כך.

האנשים שמסביב לשניים — האנארי-כיסטית הידועה אמה גולדמן (דמותה תופיע בקרוב בעוד סרט, דגטיים), מאקס איסטמן, שהוציא-לאור עיתון בשם המאטות שבו פירסמו רבים מן המורדים הללו את כת-

בייטי עם דיאן קיטון
הקשר ריד-בראיינט

האחרון לא לטפל בה, ובוודאי לא מנקודת המבט שבה בחר בייטי, ויחד עם זאת, סרט שמכיל בתוכו משהו לכל אחד, ואם אין זה שיעור בהיסטוריה או הרצאה בדיאלקטיקה מארכסיסטית-לניניסטית, יש בו כדי לעורר אנשים שמתעניינים בנושא, לרוץ אל הספרייה הקרובה לברר לעצמם את העובדות.